

Cimrmanova korespondence s Ladislavem Stroupežnickým

Jára Cimrman

Odborný asistent Genadij Rumlina:

Cimrman dramatik nosil na dně své neklidné duše jeden velký sen: dočkat se uvedení vlastní hry na prknech Národního divadla.

O šířavosti této mnohaleté touhy svědčí jeho korespondence s prvním dramaturgem naší první scény Ladislavem Stroupežnickým. Stroupežnický, povaha umíněná a argumentům protivníka naprosto nepřístupná, během svého desetiletého působení ve Zlaté kapliče shodil nemilosrdně ze stolu přes pět set divadelních her.

Značnou část té hromady odmítnutých rukopisů tvořila díla Járy Cimrmana, Adalberta Kolínského a Elišky Kutnohorské, což byly Cimrmanovy pseudonymy.

Laskavostí Divadelního oddělení Národního muzea můžeme dnes nahlédnout do vášnivých dopisů, které si dva velcí duchové českého divadla vyměnili v roce

1890. Tato korespondence je pro nás cenná i proto, že podává svědectví o Cimrmanově ztracené bájeslovné hře Čechové na Řípu.

Já budu číst dopisy Járy Cimrmana, kolega Kašpar listy Ladislava Stroupežnického.

V Čáslavi 12. ledna 1890

Slovutný pane,

píši Vám z města, kde byl pochován Jan Žižka a kde moje divadelní společnost

dávala včera před vyprodaným hledištěm můj historický kus Čechové na Řípu. Rukopis této své hry se zpěvy jsem Vám před rokem nabídl a zdá se mi, že je u Vás

pochován podobně jako Žižka zde. Byl bych Vám vděčen za zprávu o tom, zda jste

mé drama četl a co o něm soudíte.

Ing. Jan Kašpar:

V Praze 6. února 1890

Vážený pane,

Váš dramatický pokus jsem bohužel četl, neboť mi to ukládá má služební povinnost. Nevím věru, co Vám vytknouti dříve, zda chatrný děj, mátožnost postav, či

veškeré prohrašky proti zákonům dramatu, které jste stihl učiniti již během prvního

jednání. A to nemluvím o tom, co by řeklo publikum Vaší svérázné představě o

úsvitu naší národní historie. Tomu, jak na posvátnou horu přichází nejen praotec

Čech, ale i praotec Žid a praotec Němec. Když se v závěru Vaší hry Čechové dovedí, že od Roudnice míří k hoře také praotec Cikán, byl jsem konsternován.

Uvědomujete si mimo jiné, že tenkrát ještě žádná Roudnice nebyla?

Nevím, čím jste vyučen či v jakém oboru vyškolen, ale s čistým svědomím Vám mohu doporučiti, abyste pokusů dramatických zanechal a věnoval se práci jakékoli,

ale jiné.

Odborný asistent Genadij Rumlina:

V Čimelicích 10. března 1890

Vážený pane Stroupežnický,

Váš dopis z 6. února mne utvrdil v tom, že ani Vy, tak dobrý spisovatel, jste

mou hru Čechové na Řípu nepochopil. My, kteří táhneme káru Tylovu po venkově

,

vidíme arci život jináč než vy, co v Praze sedíte jako ve skleníku. Že jsem nechal přijít na horu Říp i praotce Němce, praotce Žida a blížiti se i osmahlého praotce Cikána v krytém voze plném kradených slepic, má svůj výchovný smysl. V české kotlině, jestli Vám to neušlo, nežijeme jen my Čechové. V pospolitosti zde můžeme žít i potomci jiných praotců. Také oni jsou v mém divadle vítáni a přál bych Vám vidět, jak radostně můj výklad dějin přijímají. Jsem Vám velice vděčen za postřeh o Roudnici. Ta tenkrát ještě nebyla a já uznávám, že to je kravina.

Ing. Jan Kašpar:

V Praze 5. listopadu 1890

Vážený pane,

po Vaší návštěvě u mne v Praze, kdy jsem Vám nemohl vrátit manuskript Vaší hry Čechové na Řípu z toho prostého důvodu, že halda zamítnutých rukopisů Vám

podobných autorů je obrovská a divadelní sluha, který by Vám jej mohl vyhledat,

měl pásový opar, vracím Vám tento poštou a zároveň Vám sděluji, že nadobro ukončuji naši korespondenci.

Neberte to prosím osobně. Stejným způsobem ukončuji dopisování například s p. Adalbertem Kolínským a s pí. Eliškou Kutnohorskou. Jen vy tři, jak jsem spočítal, jste mne připravili o 96 pracovních hodin, to jest o plné čtyři dny života, čímž

jste předstihli pány Zeyera i Vrchlického.

S pozdravem „Nepište mi a pokud možno nepište vůbec“

Ladislav Stroupežnický

Odborný asistent Genadij Rumlina:

Milý Láďo,

proč my si dávno netykáme, ty stará vojno? Dočetl jsem se v Lumíru, žeš chodil

dva roky na reálku v Písku. I já jsem tam chvíli studoval, jsme tedy spolužáci.

Rád bych se Ti něčím pochlubil. Hrajeme teď s mou společností na Poděbradsku. Byl zde velký nedostatek pracovních sil pro sklizeň cukrovky a pro celou řepnou kampaň.

Na radu ředitele cukrovaru v Dymokurech pana Hlušiny jsem svou hru Čechové na Řípu mírně přepracoval. Na cedulích to teď píšeme s malým ř. Závěrečná píseň,

v níž se titul Čechové na řípu! Čechové na řípu! opakuje ve sboru, strhuje diváky

tak mocně, že cukrovar jede naplno jako nikdy. A do práce se díky mému divadlu

přihlásilo dokonce pět Němců, dva Cikáni a zkusmo i jeden Žid.

Tvůj Jára Cimrman